

**Skärgårdsgruppens inventering av
öar i
Luleå skärgård 1998**

Germandön

Altaigran

Förord

Luleå Skärgårdsgrupp utgörs av en fristående arbetsgrupp i Luleå naturskyddsförening. Gruppen bildades 1983 och består av representanter från följande organisationer: Svenska turistföreningen, STF, Svenska naturskyddsföreningen, SNF, Norrbottens ornitologiska förening, NOF, Luleå miljögrupp, Luleå segelsällskap, LLS och Länsstyrelsen i Norrbottens län,

Skärgårdsgruppens målsättning är:

- ◆ Inventera och redovisa skyddsvärda delar av skärgården.
- ◆ Informera om skärgårdens stora rekreativa och vetenskapliga värden.
- ◆ Kartlägga hoten mot skärgården.
- ◆ Fungera opinionsbildande i skärgårdsfrågor.
- ◆ Verka för att långtgående naturvårdshänsyn tas vid skogsbruk och andra ingrepp.
- ◆ Vara remissorgan i skärgårdsfrågor.
- ◆ Sammanställa och redovisa skyddsvärd natur till länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen och Luleå kommun.

Föreliggande rapport har tillkommit från en veckas inventering och är sammanställd av Sture Westerberg.

Innehållförteckning

sid	
2	Förord
3	Innehållsförteckning
4	Översiktskarta
5	Skärgårdsinventering
5	Allmän beskrivning av Germandön
6	Trätan om Germundön
7	Namnuppteckningar från Germandön
7	Bebyggelse
7	Kulturspår
8	Påverkan, ingrepp
11	Sammanfattade naturvärden, karta
12	Tidigare inventeringar
13	Förläggning
13	Inventeringsveckans väder
14	Metodik
17	Allmän geologisk beskrivning av Germandön
18	Naturbeskrivning
18	Skogslandskapet
19	Intressanta skogsmiljöer, karta
22	Våtmarker
23	Intressanta våtmarker, karta
24	Sjöar och tjärnar
25	Intressanta sjöar och tjärnar, karta
26	Strandängar
27	Intressanta strandängar, karta
28	Fåglar på Germandön, Lars Harnemo
31	Fåglar på Antnäs-Börstskäret, Lars Harnemo
32	Artlista, växter, utbredningar
36	Tidigare inventerade öar i Luleå skärgård
	Översiktskarta

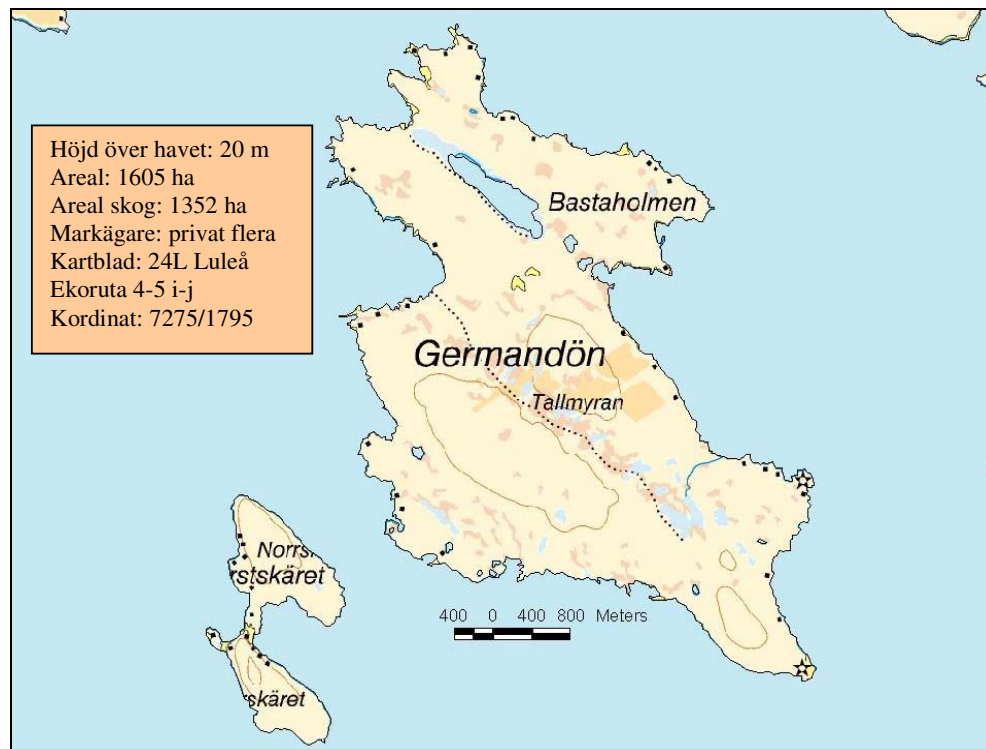
Översiktskarta

Skärgårdsinventering

Föreliggande rapport har utarbetats av skärgårdsgruppen i Luleå kommun. Skärgårdsgruppen startade 1985 med att inventera öar i Luleå skärgård med syfte att insamla uppgifter om orörda och påverkade skogar, strandängar, våtmarker och av människor skapade kulturmarker med sitt innehåll av biologisk mångfald. Inventeringarna har sammanställts i en rapport som kan utgöra underlag för olika handlägningsärenden som berör naturvård i skärgården.

Ekonomiskt bidrag till sommarens inventering har kommit från Skogsvårdsstyrelsen och Luleå kommun, ett stort tack för bidragen.

Allmän beskrivning av Germandön

Germandön är belägen i Germandö- och i Börstskärsfjärden ca 10 km från Kallax hamn. Den 1605 ha stora ön är kommunens i storlek andra ö. Sandön med en yta av 2570 ha är den största ön att jämföra med Hindersön på 1380 ha.

Barrskogsö med friska till fuktiga skogar. Flera mindre våtmarker ingår samt en större sammanhängande våtmark. Söder om den sammanhängande våtmarken ligger ett långsträckt håll- och klapperstensstråk och ute på Liljeudden finns ett hållmarksområde som sträcker sig ut mot havet.

På Bastaholmen finns ett större vatten Germandösundet, en avsnörd havsvik, som numera omges av vida vass- och starmader. I anslutning till fjärden finns flera mindre våtmarker och små tjärnar framför allt öster om fjärden.

Öns utsatta läge med eroderande havsvågor och issjuvningar skapar en blockrik strandzon. Här och var finns små sandstränder. De största ligger vid Brändstrandviken och vid Killinggrundviken. Längs södra sidan finns små laguner och avsnörda vikar. På Bastaholmens västra sida, vid Killinggrundviken utbreder sig flacka strandängar och utanför udden ligger fågelskyddsområdet Fjärdsgrundet.

Trätan om Germundön

Ur Norrbottens läns hembygdsförenings årsbok 1942.

Germundön är en stor och värdefull ö och äganderätten till desamma har därför också på grund av särskilda omständigheter, som nedan skall beröras ”en långsam träta mellan Luleå stad och byn Kallax i Nederluleå socken. Orsaken till ”trätan” berörs nedan.

Ön är till stor del skogsbeväxt, men har också rätt vida myrmarker och självbärande ängsmark. Jordmånen lär svårligen lämpa sig för odling. Matjordslagret är tunt och marken är stenbunden. Kallaxborna har här ett 20-tal ängs- och fiskestugor. Germandöfjärden, som vattnet mellan Kallaxön och Germundön kallas, korsas flitigt av kallaxarna sommartid i fiske- och slätterärenden och om vintern med vedlass efter häst eller på bil, då föret medger. Ty det är kallaxbönderna, som gått segrande ur den långvariga striden om Germundön.

Steckzén berättar, varför staden så länge var likgiltig för besittningstagande av ön. Stadens herredagsman sökte år 1772 i en inlaga till rätten klargöra, huru stadens borgare, medan staden låg vid sockenkyrkan, fåtaliga som de voro och mest bosatta icke i staden utan på sina hemman ute i byarna, ej vårdade en sådan egendom i så högt värde, som den av deras efterträdare skattas. Genom kontrakt den 8 mars 1682 upplät också staden Germundön åt Kallax byamän till ständig nyttjanderätt mot en årlig avgift av endast 15 daler kopparmynt.

Efter överenskommelsen mellan staden och Kallax byamän av år 1682 inträdde dem emellan en vapenvila på över 70 år, men sedan staden år 1756 erhållit Kungl. Maj:ts samtycke till att vid vederbörlig domstol utföra sin förmenta rätt till Germundön utan avseende på det av Kungl. Maj:ts befallningshavande stadsfästa kontraktet, framställde staden efter ännu några års betänkande år 1768 vid häradsrätten yrkande om att Germundön skulle av Kallax byamän avträdas till staden. Häradsrätten ogillande dock stadens krav och förklarade ön vara Kallax byamäns uråldriga skatteegendom samt att byn behövde ön för sina hemmans vidmakthållande. Denna dom upphävdes dock av Västernorrlands lagmansrätt, som tilldömde Luleå stad ön och denna dom stadfästes den 15 juni 1774 av Svea Hovrätt. Men Kungl. Maj:t var av samma mening som häradsrätten och förklarade i nedan återgiven dom den 22 maj 1780, att Kallax byamän skulle behålla Germundön såsom en deras urgamla skatteegendom mot det att de till Luleå stad årligen erlade de åren 1677 och 1682 överenskomna fem daler silvermynt.

Namnuppteckningar från Germandön

Namnuppgifter från 1948 års ekonomiska karta 4 i-j och 5 i-j samt gröna kartan 24L Luleå SO/NO.

Aldersgrubban	Killinggrundviken	Spigget
Bastaholmen	Kunoön	Storgrundet
Bastaholmudden	Kunoöskäret	Stormyran
Bastaholmviken	Lappkunomyran	Svartstensstranden
Brattmalviken	Lillviken	Svartudden
Brändstrandviken	Norr-Lilliudden	Sör-Lilliudden =
Byvikbäcken	Nördgrundet	Liljeudden, blå kartan
Byviken	Nötskatagrundet	Spigget
Byvikstranden	Nötskatan	Sörviken
Bådahälludden	Orrudden	Tallmyran
Flottgrundudden	Persöpotten	Tolvstensviken
Gammelavan	Persöstranden	Tvärsandlån
Germandö	Persö-ören	Vägaskataviken
Germandösundet	Rådelsmyran	Yttergrubban
Givörsstranden	Rödhällan	Yttre Sandlån
Harrgrubban	Rödstensudden	
Högstensgrundet	Själamagaviken	

Bebyggelse

På ön finns ca 22 fritids- och fiskestugor, glest utspridda längs öns stränder. På östra sidan av ön finns två fyrar, Liljeudden (Sör-Liljeudden) och Germandö (Norr-Liljeudden).

Kulturspår

På ön har slätter bedrivits och spåren efter denna epok finns i form av gamla slätterlador, igenväxta odlingsmarker och diken. På 1948 års ekonomiska karta finns odlingsmarker, slätterlador samt en slätterstuga utmarkerade. I dag är ladorna starkt nedbrutna och slättermarkerna är igenväxta med slyskog. Man slutade att slå ängarna i slutet av 1940-talet. Gårdagens landskap måste ha sett mycket annorlunda ut mot dagens.

Byviken, namnet har placerats i anslutning till det långsträckt myrområdets östra sida. Härifrån rinner en bäck som utmynnar i havet väster om Norr-Liljeuddens fyr. Kan det ha legat någon bosättning här vid den tid då havet nådde myren? Byviken finns på den gröna kartan.

Tidigare slåttermark, förfallen slåtterlada vid Brändstrandviken, foto Sture W.

Påverkan, ingrepp

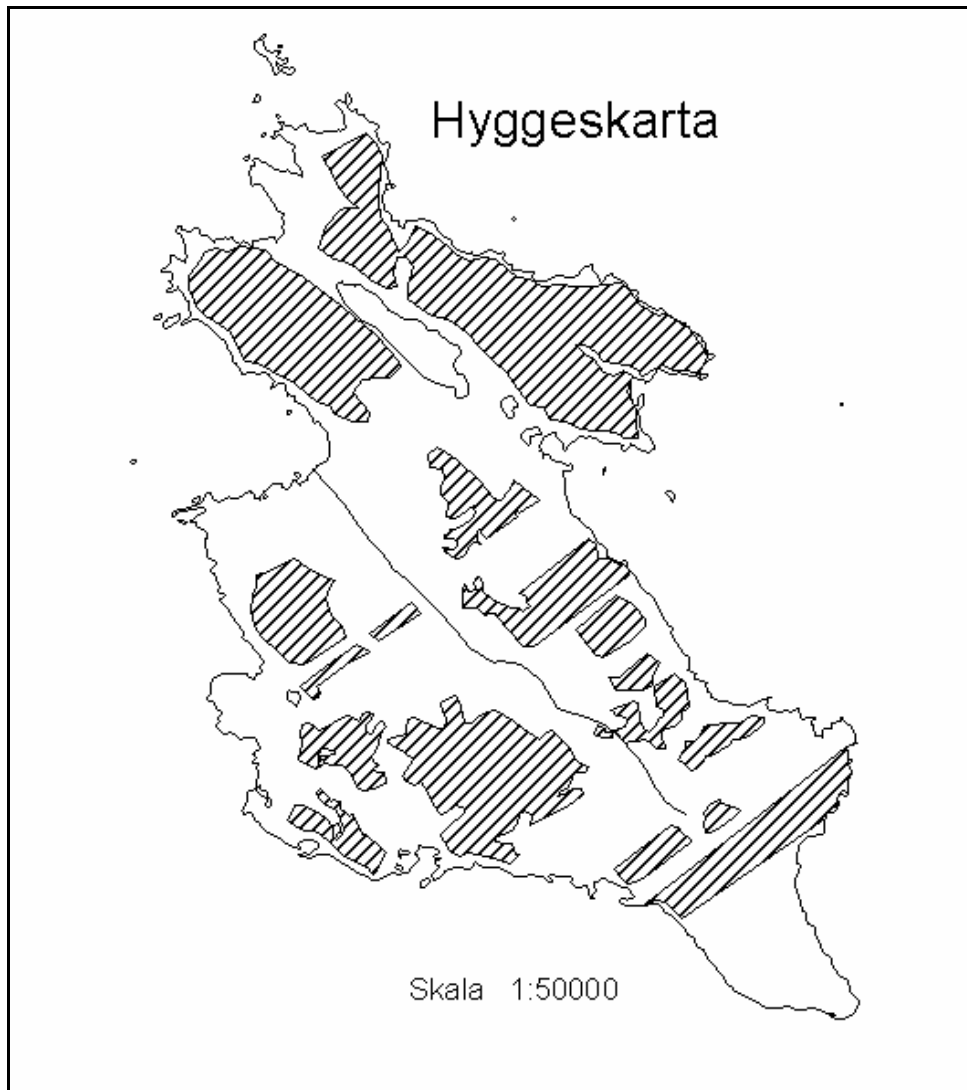
I samband med de omfattande skogsavverkningarna har en grovbruten väg dragits från Brändstrandviken och upp till Byviken. Vägen följer Stormyran, Lappkunomyran, Tallmyran och vidare upp till Byviken. Vägen och de djupa diken har till stor del förstört den långsträckt, i stort sett sammanhängande myren, som i vissa delar utgörs av rikkärr. Efter den stora avverkningen under 1960-talet brändes större delen av Bastaholmen. Brandröken, som blåste in över Luleå stad, förmörkade himlen. Här växer nu en tät och lövrik, nästan ogenomtränglig skog. Under 1900-talet togs 4 mutsedlar på ön för brytning av fältspat, fältspatbrotten ligger på södra sidan av ön..

Klapperstensrygg syd Tallmyran, körskador i samband med skogsavverkningar.foto Sture W.

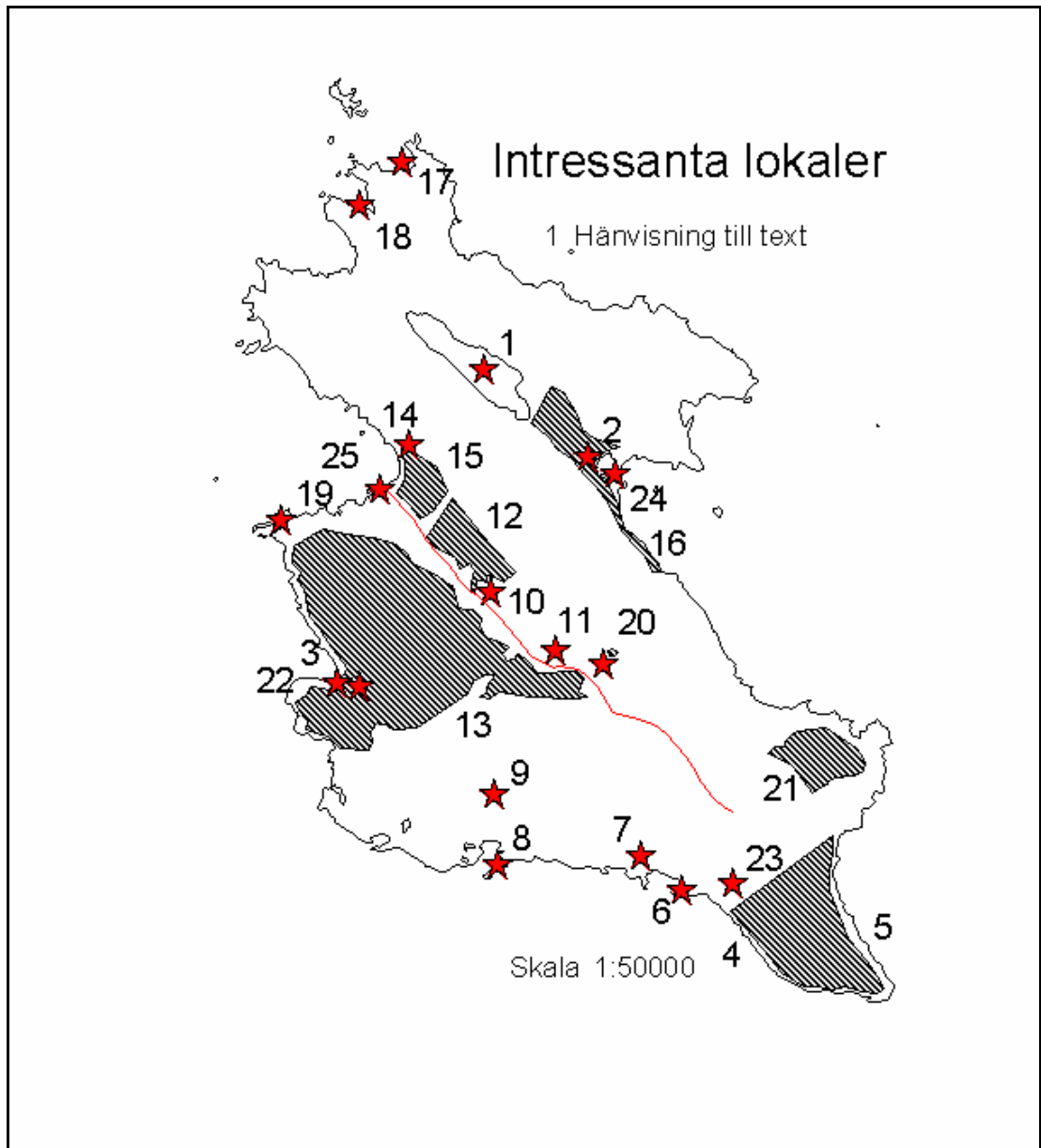
Olikåldrig talldominerad skog, foto Sture W.

Nya och gamla avverkningar på Germandön,

Sammanfattade naturvärden

1. Germandösundet. Intressant fågellokal.
2. Harrgrubban, Yttergrubban. Intressanta fågelsjöar.
3. Strandängar och landhöjningsskog vid Brattmalviken. Intressant växtlighet.
4. Liljeudden, landhöjningsskog med intressant träd- och lågakontinuitet.
5. Liljeudden, landhöjningsskog med intressant träd- och lågakontinuitet. Stort innehåll av lövträd.
6. Strandäng vid Tolvstenviken. Intressant floralokal.
7. Lövkärr norr Tolvstenviken. Floralokal.
8. Strandängar vid Vägaskataviken. Intressant strandflora.
9. Rikkärr norr Vägaskataviken. Svagt sluttande kärr med rik flora.
10. Lappkunomyran, rikkärr med ängsnycklar och gräsull.
11. Tallmyran. Gamla tallar, intressant fågel- och växtlokal.
12. Norr Lappmyran. Naturskogs med rödlistade arter.
13. Stort naturskogsområde syd Tallmyran. Överåldrig barrblandskog med stor tillgång av rödlistade arter.
14. Norr Brändstrandviken. Intressant starrkärr.
15. Brändstrandviken. Lövsumpskogar och små kärr med intressant flora.
16. Yttre Sandlån. Landhöjningsskog i strandvallsmiljö. Intressant trädkontinuitet för hackspettar.
17. Rödstensudden. Intressanta strandängar.
18. Killinggrundsviken. Intressanta strandängar.
19. Nötskatagrundet. Strandängar och landhöjningsskog med intressant växtlighet.
20. Norr Tallmyran. Aspnaturskog med rödlistad art.
21. Syd Norr-Liljeudden. Lövrik gransumpskog och restskog med gamla tallar.
22. Brattmalviken. Tjärn omgiven av sumpkärr. Intressant fågellokal.
23. Tolvstenviken. Tjärn med intressant växtlighet.
24. Byviken. Strandäng med intressant växtlighet.
25. Brändstrandviken. Strandängar med intressant växtlighet och strandsuccession.

Gråmarkerade ytor utgör intressanta naturskogar.

Tidigare inventeringar

Skärgårdsgruppen har besökt Germandön i samband med 1986 och 1987 års inventering.

Föreningen Norrbottens flora 1997, botanisk inventering.

Förläggning

Då Germandön ej har några bättre platser att tälta på så valde vi att förlägga oss på de närliggande Antnäs-Börstskäret. Här finns ett vackert landskap med glest ställda tallar, sandstränder och enbuskmarker. En vacker miljö att tälta på. På norra sidan av ön finns en bra hamn och här lade Cajsa till. I år fick vi åka ut med Luleå kommuns stora fritidsbåt Favorit. En stor och snabb båt som gjorde att överresan blev mycket bekväm. Ett stort tack till fritidskontoret som ställde båt och förare till förfogande.

Följande personer deltog i sommarens inventering: Ann-Gerd Eriksson, Åsa Hansson med sonen Oscar, Lars Harnemo och Lena, Mats Williamsson, Roger Malmberg och Sture Westerberg.

Lägerön

Kommunens arbetsbåt, Favorit, foto Sture W.

Inventeringsveckans väder

Söndagen den 5 juli

Mulet, svag nordlig vind 2-4 m/s ca 15 grader. Avtagande vind vridande till sydväst c:a 20 grader på eftermiddagen.

Måndagen den 6 juli

Växlande molnighet och mest uppehållsväder. 17-20 grader. Vinden blir svag till måttlig 2-5 m/s, sjöbris.

Tisdagen den 7 juli

Växlande molnighet och möjligen någon lokal regnskur. Måttlig vind 4 m/s c:a 20 grader varmt. Sjöbris på eftermiddagen. 18 grader vid 21-tiden. Åska och regn på fastlandet.

Onsdagen den 8 juli

Växlande nordostlig vind 3-5 m/s, sjöbris, lugnt på kvällen. Soligt och varmt i skärgården. Mörka moln över fastlandet, åska och regn. Klockan sex på morgonen var det 17 grader och vid 21-tiden var det 18 grader varmt.

Torsdagen den 9 juli

Sol i skärgården 22 grader, sjöbris 1-3 m/s. Vattenståndet ligger på 21 cm över medelvattenståndet.

Fredagen den 10 juli

Växlande molnighet c:a 16 grader under morgonen. Under dagen sjöbris 3-5m/s c:a 20 grader varmt under dagen.

Nedre rad: Ann-Gerd, Sture, Oscar, Åsa, Roger. Övre rad: Lena, Mats, Lars

Metodik

Vi har använt oss av indikatorartmetoden (Karström 1992, Olsson & Granström 1993) när vi har inventerat skogarna på Germundön. Urvalet av indikatorarter är anpassat till vad som kan tänkas finnas i Norrbottens kustland. Varje inventeringstillfälle har varat i c:a 6 timmar.

Samtliga områden med rödlistade arter har markerats på en ÖSI-karta i skala 1:10 000. En utförlig sammanställning av påträffade arter finns i Skogsgruppens naturregister. ÖSI-kartan finns ej med i rapporten.

Namnsättningen och indelningen av arter i olika hotkategorier följer Floravårdskommittén för rödlistade arter 1995. De arter som inte är beskrivna i den skriften följer namnsättningen i Ryman & Holmåsen 1986.

Med övriga indikatorarter menar jag arter som är beroende av gammal skog och död ved för sin överlevnad, men som inte anses vara hotade, sällsynta eller hänsynskrävande.

Utöver de skogliga inventeringarna har inventeringar utförts på andra naturtyper som det öppna havet (fåglar), strandängar, strandskogar, våtmarker, naturängar, längs vägar, vid gårdsmiljöer och nere vid hamnar, områden som oftast hyser intressanta och spännande arter. Vi har även noterat de fåglar som kommit i vår väg. Att inventera fåglar vid denna tid på året är inte så givande, då de oftast är tysta och använder all sin tid till att skaffa mat åt sina ungar.

Arter som är beroende av död ved

Föda: Svampar lever av veden. Insekter äter innerbark, ved, svamp, mulm och andra insekter. Fåglar äter insekter.

Växtplats och boplats: För lavar, mossor, myror, bin, rosteklar, fåglar m fl.

Skydd: Mot torka, kyla och som övervintringsplats för insekter, snäckor och ryggradsdjur.

Nyckelbiotoper <i>Exempel enligt Skogsstyrelsen</i>	Nyckelelement
Urskogsartad tallskog Kalktallskog Urskogsartad granskog Urskogsartad hällmarkstallskog Lövrík barrnatturskog Örtrík gransumpskog Alsumpskog Lövskogslund Lövbränna Äldre skogsbete Bergbrant Rasbrant Blockmark Primär strandskog Bäckravin, bäckdråg	Boträd och hålträd Gamla träd och buskar Kjolgran, sengran och senasp Gammalt solitärträd Solitär stående gran Lövrädsöcket Döende träd Stubbe och naturlig stubbe Brandljud och högstubbe Torrträd och torraka Låga av olika trädslag Grov gren av lövträd Rotvälta och klenved

Stående och liggande döda träd har ofta mycket olika flora och fauna.

Det finns för lite död ved av rätt kvalitet. Många arter kräver död ved av gamla, senvuxna träd. Stammarna bör vara grova, gärna med många och kraftiga grenar så att de kommer upp en bit från marken. Klena torrträd faller lätt omkull, och när de väl ligger så multnar de bort för fort, torkar upp, eller blir överväxta av markvegetationen.

Vissa rödlistade arter lever visserligen i färsk, död ved men andra, framförallt bland mossor och svampar, kräver sena successionsstadier.

Rödlistade arter

Kriterier för rödlistade arter	
0	försvunna
1	akut hotade
2	sårbara
3	sällsynta
4	hänsynskrävande

Rödlistor

Rödlistor är förteckningar över de arter som bedöms vara mer eller mindre hotade eller sällsynta. Arterna klassificeras enligt en femgradig skala som ger en översiktlig bedömning av arternas status. Arter trängs tillbaka i landskapet av många olika orsaker såsom förändringar i markanvändning, kemiska faktorer etc.

Nyckelelement

Biologiska företeelser och andra inslag i biotoper som är livsnödvändiga för många djur och växter, t ex bergväggar, gamla och grova lövträd, torrträd och lågor. Enligt skogsvårdsstyrelsen.

Signalarter

Art som signalerar värdefulla biotoper. En signalart uppträder i biotoper med höga naturvärden och ska vara lätt att identifiera i fält. En signalart kan vara rödlistad men är det vanligtvis inte. Enligt Skogsvårdsstyrelsen.

Succession

Stegvis naturlig förändring av ett ekosystem över tiden. Sena successioner har ofta högre naturvärden än tidiga.

Kontinuitet

Tid av obrutenhet i ekosystemet. Skogar med lång kontinuitet har generellt sett höga naturvärden.

Ostticka, foto Lst BD.

Rosenticka, foto Sture

Ullticka, foto Sture W

Lappticka, foto Sture W

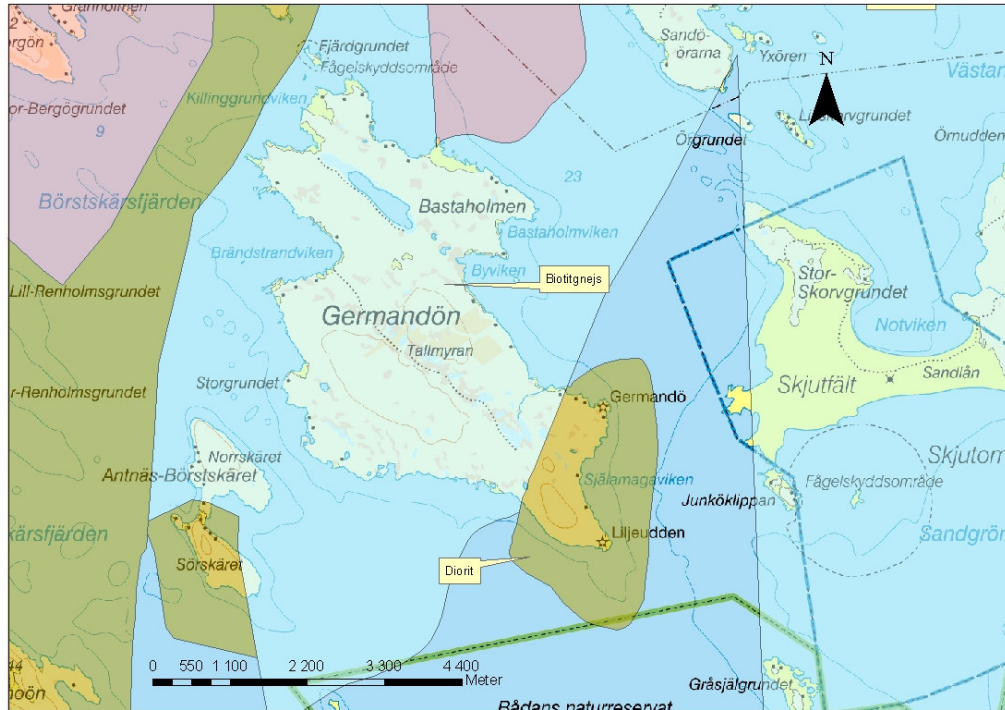

Rynkskinn, foto Sture

Allmän geologisk beskrivning av Germandön

Berggrund

Större delen av öns berggrund domineras av biotitgnejs ur rånågruppen. Yttre, sydöstra delen täcks av granodiorit. Ute på Liljeudden noterades breda pegmatitgångar.

Kvartärgeologi

Jordskorpan har under istiden varit nedtyngd flera hundra meter av det tjocka istäcket. I samband med isavsmältningen började landet därför snabbt att höja sig, något som fortfarande pågår, om än i långsam takt. Under de senaste seklen har landhöjningen varit under en meter per århundrade. Årligen tillskapas ca 400 ha i Bottenviken.

De kvartära avlagringarna utgörs av svallad, normalblockig morän. Hällmarker uppträder längs höjdryggen och ut över sydöstra delen av ön. Här löper låga strandhällar ut i havet. Långsträckt klapperstensfält följer öns högsta del. I Germandösänkan förekommer leriga havssediment. Ute på Bastaholmen finns låga ändmoräner och de framträder som blockrika ryggar på flygbilden. En smal och blockrik strandzon omger ön och i vissa lägen ingår små sandfickor. Inne i Byviken och på norra sidan av Bastaholmen har låga strandvallar byggts upp.

Naturbeskrivning

Skogslandskapet

På den 1605 ha stora ön dominerar granskogar av varierande ålder och struktur. I granskogens friska markskikt trivs blåbär, lingon och revlumner. Stora delar utgörs av fuktiga granskogar där blåbär, ekbräken och revlumner är vanliga arter. Äldre tallskogsmiljöer uppträder i mindre omfattning. Söder om Tallmyran finns ett område med intressant ålder, struktur och kontinuitet. Inslag av hållmarkstallskogar och myrtallskogar ingår i beståndet.

Lövriska, fuktiga till sumpiga skogar ingår i mindre områden. I anslutning till Brändstrandviken finns lövriska miljöer med intressant trädblandning och succession.

I anslutning till skyddade vikar förekommer strandskogar med gråal, jolster, rönn och björk. Vid Brändstrandviken och Byviken finns fuktiga till sumpiga lövskogar med intressant trädsuccession. Strandnära skogar med lågor, torrträäd och hålträd utgör viktiga miljöer för vedlevande insekter och födosökande hackspettar.

Kustnära gråalbjörkar är en unik biotop. I orört tillstånd är den att betrakta som urskog, då alarna är den första generationens skog som bildas när nytt land skapas i samband med landhöjningen.

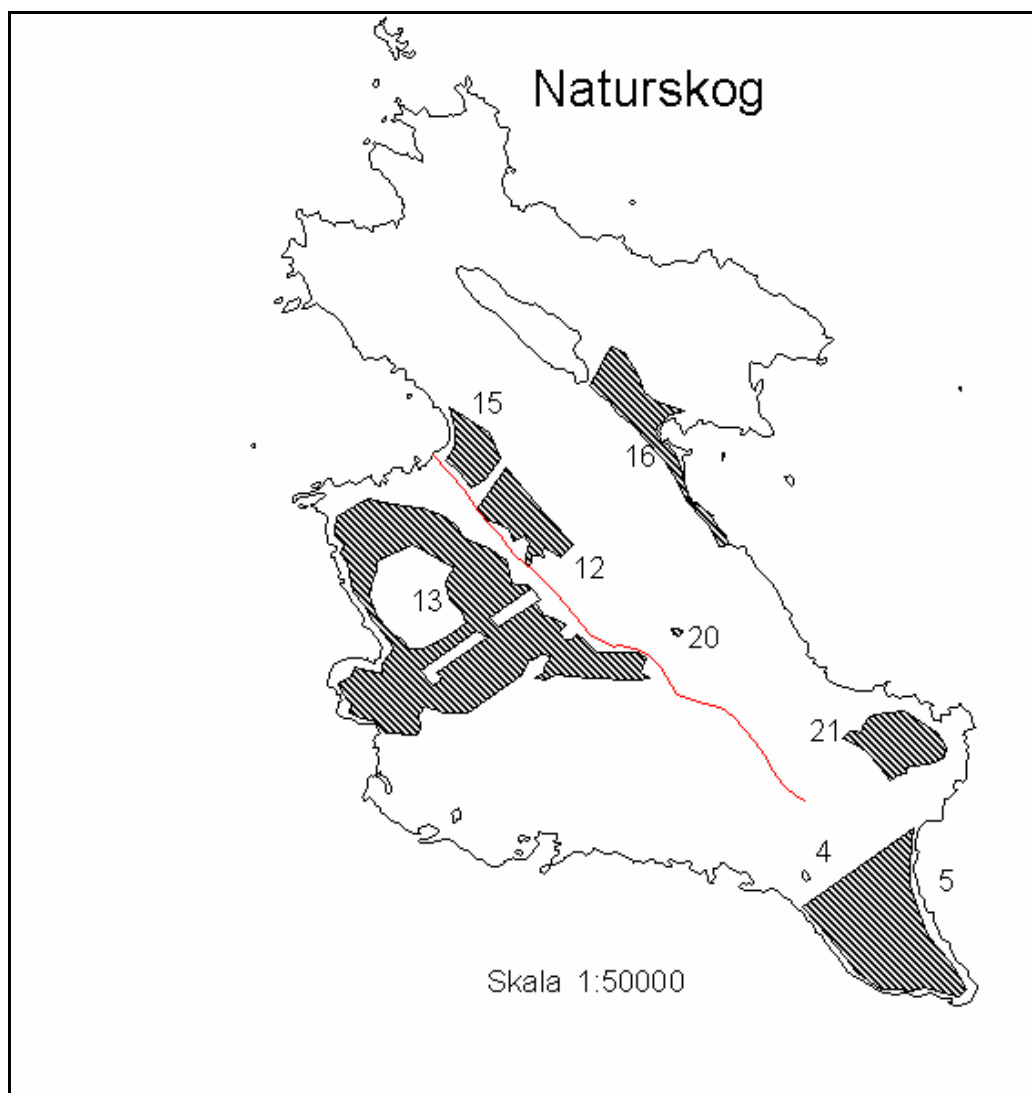
Större delen av Bastaholmen avverkades under 1960-talet. Efter avverkningen brändes hela området. Här finns nu en tät, lövrisk skog som till stor del är oframkomlig.

Stora delar av öns skogar har i olika omfattning påverkats av skogsbruk, allt från glesa plockhuggningar till dagens storskaliga och moderna skogsbruk. Men fortfarande finns opåverkade delar där gammelskogen har fått utveckla sig fritt under århundraden.

Bränder har även drabbat de talldominerande miljöerna. Spår i form av brandljud i stående träd och brända stubbar visar tydligt att bränderna har varit omfattande.

Naturskogen

Naturskog innebär att skogen har föryngrats naturligt och är opåverkad av modernt skogsbruk. En naturskogsmiljö innebär oftast en flerskiktad trädstruktur, stor trädslags- och åldersvariation. Träd dör av ålderssvaghet, torcka, sjukdom, brand, snöbrott eller stormfällning. Härigenom bildas successivt ny död ved, stubbar och liggande träd "lågor". Eftersom åldern hos träden ofta är hög blir också många stammar grova. I de brukade skogarna finner man idag inte denna variation och stora mängd död ved. Eftersom bestånden avverkas innan träden hunnit mogna biologiskt, bildas inte död ved av naturligt döende träd. Trädslagsvariationen är också ofta begränsad, vilket medför brist på död ved av ovanligare trädslag. När en skog lämnas för fri utveckling skapas goda förutsättningar för de vedlevande arterna. Gammal och gles tallskog utgör livsrum för en rad vedlevande insekter av vilka många i dag är starkt hotade.

Intressanta skogsmiljöer

13 Tallmyran

På den hårt skogsbrukspåverkade ön finns endast ett fåtal områden kvar med naturskog. Det största sammanhängande ligger på västra sidan av Germandön. Här finns ett ca 160 ha stort naturskogsområde. I de övre delarna förekommer en flerskiktad tallskog där häll- och klapperstensmarker och myrstråk ingår i beståndet. Tillgången av torrakor och död ved är stort medan förekomsten av lågor är lågt. Från klapperstensryggen och norrut övergår tallskogen i blandskog som närmare myren övergår i sumpskog. Inslag av gamla sälgar och aspar är stort. Här finns rikligt med död ved och lågor i olika successionsstadier. Granarna i sumpskogen är rikt draperade med garnlav och fältskiktet hyser en rik skogsbräkenvegetation.

Söder om hällmarkerna och ner mot havet övergår den urskogsartade tallskogen i blandskog med gran och altaigran som dominerande trädslag och med inblandning av

asp och björk. Tillgången på död ved och lågor är stort i beståndet och flera rödlistade arter påträffades. Inom det 160 ha stora området finns ett större och två långsmala avverkningar.

Söder om Lappkunomyran finns ett smalt skifte med naturskog där en viss gallring har påverkat beståndet. Skogen är i de övre delarna talldominerad medan skogen längre ner övergår i blandskog med stort innehåll av asp. Lågor och död stående ved förekommer i mindre omfattning. Söder om Stormyran finns en grandominerad naturskog med lång träd- och lågakontinuitet. Delar av beståndet utgörs av gransumpskog. Granskogen är rikt bevuxen av garnlav och förekomsten av död ved och lågor är stort.

Fynd av rödlistade arter

Ostticka

Ullticka

Rosenticka

Rynkskinn

Harticka

Lappticka

Dofrticka (noterades på fem träd inom ett större område)

Gammelgranskål

Kortskaftad ärgspik

Vulkanlav

Duvhök

Övriga intressanta arter

Oligoporus folliculocytidatus, Blåsticka (2:a fyndet i Europa 1996), ett nyfynd 1997, Västmanland. Ett fynd i Åbo skärgård 1997. Första fyndet var i Tjeckien 1964.

Blåsticka: Hattarna är mer eller mindre tydligt utvecklade, kan ibland saknas. Storlek 2-5 cm och har oftast en uppåtriktad fot eller fotliknande basaldel med central fästpunkt. Fuktkropparna blir hängande. Färg först vit, men övergår i efterhand till gräddfärgad eller blek gul nyans. Ovansidan sammetsartad och uppvisar otydliga radiära linjer eller fåror. Porer kantiga till oregelbundna, 2-5 per mm. Växer uteslutande på gran. Förväxlingsart hängticka, som är mindre och saknar de tydligt gula dropparna som blåstikkan har. Framkallar brunröta.

Värdeomdöme

Stort naturskogsområde med en stor variation av biotoper som skapar förutsättning för ett rikt djur- och växtliv. Den urskogsartade tallskogen och dess storlek är unik för skärgården. Inom området finns en större och två smala avverkningar som påverkar området negativt. Flera mindre rikkärr finns i nära anslutning till området.

12 Lappkunomyran

Norr om myren finns ett mindre område med grandominerad naturskog med rikt inslag av lövträd. Små skogskärr och sumpskogsmiljöer ingår. De glest garnlavbeväxta träden visar på trädkontinuitet och de utspridda lågorna indikerar lågakontinuitet. Ett fåtal rödlistade men sällsynta arter noterades.

Fynd av rödlistade arter

Sprickporing

Blackticka

Värdeomdöme

Mindre naturskogsområde där fynd av två mycket sällsynta vedsvampar ger skogen förutsättning för bevarande som nyckelbiotop.

20 Norr Tallmyran

Norr om myren finns ett mindre skogsområde med grupper av äldre aspskog. Kranshakmossan täcker stora delar av bottenskiktet och träsocklarna. Aspskogen omges av lövrik granskog, påverkad av skogsbruk. Bukettbjörkar är vanligt förekommande. På en av asparna påträffades stor aspticka.

Värdeomdöme

Aspskogen bör skyddas som nyckelbiotop.

Lavrik hållmark på södra sidan av ön, foto StureW.

4,5 Liljeudden

På sydöstra delen av Germandön finns ett område med äldre, relativt orörd granskog. På västra sidan av hållmarkerna förekommer ett mindre område med naturskog där tillgången på död ved och lågor är medelgod. Träd- och lågakontinuiteten är intressant medan tillgången av rödlistade arter är låg. Ut mot fyren ökar tillgången på lövträd som sälg och glasbjörk. Norr om hållområdet växer en sluten granskog som till viss del har påverkats av skogsbruk. Död ved förekommer och ett fåtal lågor noterades.

Fynd av rödlistade arter

Sprickporing
Rosenticka
Ullticka
Stjärntagging

Rynkskinn

Värdeomdöme

Naturskogsområde med intressant träd- och lågakontinuitet med förekomst av rödlistade arter. Här finns en blandning av hällmarkstallskog, granskog och lövrik granskog. På en av sälgarna hittades naftalinskinn, vilket är andra fyndet i Norrbotten.

Hällmarkstallskog vid Liljeudden

15 Brändstrandviken

I inre delen av viken förekommer ett större område med fuktiga till sumpiga lövskogar i mosaik med små öppna kärr. Grova och högväxta jolstrar och sälgar ingår i den björkdominerade skogen. Fältskiktet är rikt på fuktälskande arter som kabbleka, sjöfräken, flaskstarr, älgört, kråklöver, vattenklöver och brunrör. Korallroten trivs i den fuktiga miljön. De tidigare öppna odlingsmarkerna som finns i området har vuxit igen med ett slutet lövskikt. På de tidigare öppna odlingarna påträffades glest byggda slätterlador med raserade tak.

Värdeomdöme

Lövsumpskog med intressant trädsuccession. Här blandas den naturliga skogsmarken med gamla kulturspår. Området hyser intressanta natur/kulturvärden. Den lövrika skogen är bl a tillhåll för öns hackspettar.

16 Yttre Sandlån

Landhöjningsskog längs Byvikens södra sida. Landhöjningsformer som markerade strandvallar följer strandlinjen. Mellan vallarna ingår fuktsänkor med örtrik vegetation. Strandskogen är rik på grova träd och död alved. I sänkan mellan Germandösundet och Yttergrubban är skogen grov och grandominerad med lång trädkontinuitet. Ett visst inslag av lågor förekommer.

Värdeomdöme

I sänkan från Byviken till Germandösundet finns en intressant landhöjningsskog med trädkontinuitet. Omsättningen av död ved i albården skapar viktiga miljöer för hackspettar.

21 Syd-Liljeudden

Lövrik gransumpskog som i stort är opåverkad av skogsbruk. Intressant trädkontinuitet med ett visst inslag av död ved. Norr om sumpskogen finns ett område med gamla tallar.

Värdeomdöme

Intressant sumpskog med lång trädkontinuitet. Omsättningen av död ved i albården skapar viktiga miljöer för hackspettar. Norr om sumpskogen finns ett restområde med gammal tallar.

Våtmarker

På den svagt kuperade ön finns våtmarker av varierande storlek. De största och sammanhängande kärren ingår i ett långsträckt stråk i nordvästlig/sydostlig riktning från Brändstrandviken och upp till Byviken i sydost. Germandösundet är en gammal havsvik som på grund av landhöjningen blivit avsnörd från havet.

Våtmarkerna på ön utgörs dels av fattiga och dels av medelrika kärr. Andelen medelrikkärr är oftast större i skärgården än i inlandet och detta beror på att de kustnära kärren har ett relativt tunt torvdjup. De medelrika kärren indikeras av olika scorpidiumarter som röd skorpionmossa och korvskorpionmossa tillsammans med guldspärrmossa, mässingmossa och späd skorpionmossa. De fattiga kärren domineras oftast av vitmossor som klubbvitmossa, praktvitmossa och björnvitmossa.

Intressanta våtmarker

1 Germandösundet

Fd havsvik som under 40-talet avsnördes från havet. Landhöjningen på ca 0,9 meter per år förändrar Germandösundet väsentligt och vass- och starrmaderna utbreder sig allt mer och vattenytan blir mindre. I de sumpiga miljöerna är djur- och växtlivet rikt.

14 Brändstrandviken

I inre delen av viken, helt nära de gamla odlingsmarkerna påträffades en mindre myr med frodig vassvegetation och en mycket rik förekomst av nordstarr.

10 Lappkunomyran

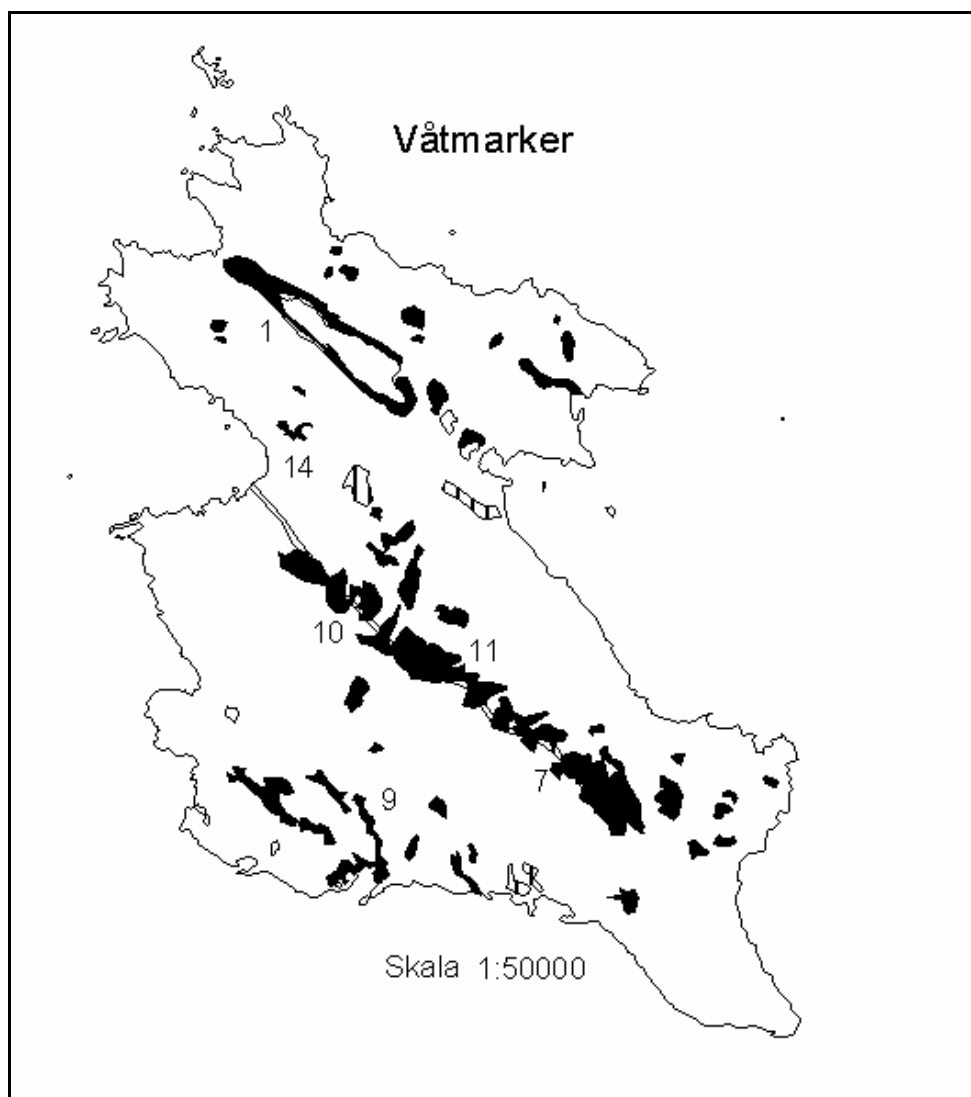
I det stora långsträckt våtmarksområdet Stormyran-Byviken finns mindre områden med medelrikkärr. Här noterades dvärglummer, kärrull, ullsäv, tagelsäv, ängsnycklar och myggblomster.

9 Vägaskataviken

Kärret ligger på södra sidan av ön och utgår från den snart avsnörda Vägaskataviken. Kärret är smalt och sluttar svagt ner mot havet. En svag översilning förekommer vilket skapar en förutsättning för en rikare växtlighet. I övre delen av kärret finns ett mindre rikkärr där arter som lopplumner, dvärglummer, blodrot, gräsull, tuvstarr, ängsnycklar och myggblomster förekommer. I bottenskiktet ses en rik mossflora med arter som gyllenmossa, guldspärrmossa, myruddmossa och späd skorpionmossa. En död sälunge hittades i närheten.

7 Tolvstensviken

Fd strandäng som övergått i ett strandnära kärr, påverkat av översilning från omgivande fastmark. I inre delen av det medelrika kärret växer en gles björskog. Ut mot havet övergår kärret i ett öppet medelrikkärr. I det lövrika kärret påträffades två mindre bestånd av blå iris. Hur växten har etablerats här kommer förmodligen att förbli en gåta.

Sjöar och tjärnar

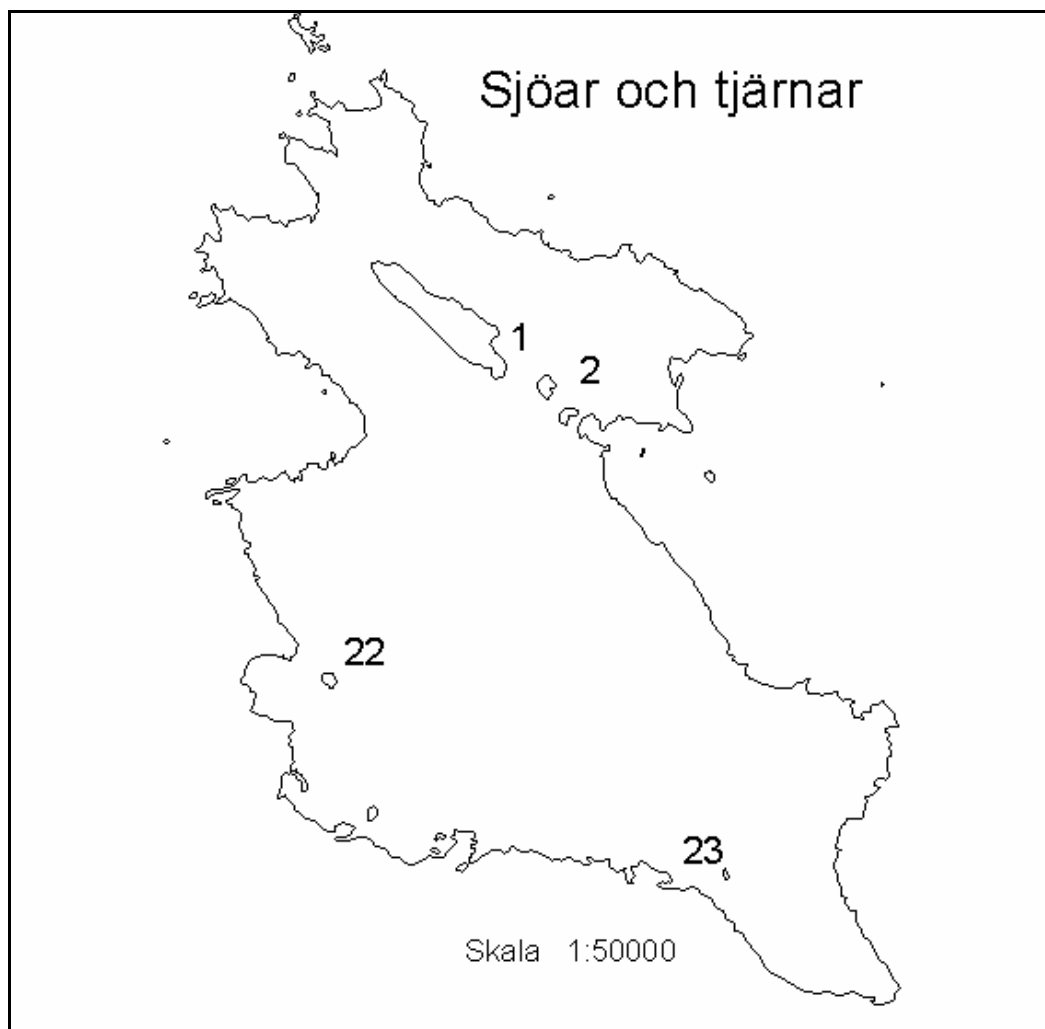
Större sjöar är ofta en sällsynthet ute på skärgårdsöarna men på Germandön finns fortfarande ett större vatten Germandösundet. Den starka landhöjningen förändrar ständigt sjöns vattenyta. I samma sänka finns också ett par mindre tjärnar som Yttergrubban och några mindre namnlösa myrtjärnar finns utspridda på ön. De små tjärnarna utgör viktiga biotoper för häckande sjöfågel som smålom.

Intressanta sjöar och våtmarker

1 Germandösundet

Fd havsvik som under 40-talet avsnördes från havet. På 1948 års ekonomiska karta ses en mindre bäck ca 50 meter lång, som förbinder sundet med havet. På 1981 års flygbild är sträckan mellan den öppna vattenytan och havet ca 300 meter. Landhöjningen på c:a

0,9 meter per år förändrar Germandösundet väsentligt och inom en snar framtid ses här ett långsmalt våtmarksområde.

2 Yttergrubban

Restsjö som ligger i samma sänka som Germandösundet. Runt tjärnen ligger ett gungande mjukmattekärr. I tjärnen ses nordnäckros och gul näckros. I det omgivande sumpkärret växer klubbvitmossa, fransvitmossa och blekskedmossa tillsammans med sumpstarr, hundstarr, styltstarr, strängstarr, gråstarr och norrlandsstarr.

23 Namnlös tjärn ost Tolvstenviken

Myrtjärn med fattig växtlighet. Rostnate, dvärgigelknopp och nordnäckros är några av de arter som påträffades här.

22 Namnlös tjärn ost Brattmalviken

Mindre tjärn med utflöde i Brattmalviken. Gungande mjukmattor omger tjärnen där vegetationen utgörs av missne, smal sprängört och ängsull. Intressant fågelokal.

Strandängar

Germandöns stränder är genomgående blockrika och smala. På grund av havets vågor och landhöjningen har det finare materialet svallats ur och endast kvarlämnat grövre moränmaterial. Strandängar med finare sediment blandat med grövre material återfinns framför allt på öns västra sida. Sandstränderna är små och påträffas uteslutande längs öns södra sida. Den största sandstranden uppträder vid Brattmalviken. Växtligheten är genomgående fattig på den blockrika stranden med arter som gultåtel närmast havet och strandglim, vattenmåra, kråklöver och rödsvingel något längre upp på stranden. På de ej så grovblockiga stränderna ses strandögontröst, slätterblomma, grönländsgåsört, klappermolke och liten ärtstarr. Här och var växer låga snår med havtorn. Albården är mager och smal vid dessa stränder. Vegetationen på den torrare finsedimentstranden där lera, grus och grövre morän är blandad förekommer liten ärtstarr, hundstarr, kärrspira, östersjötåg, salttåg, kärr- och havssälting. På de fuktigare finsedimentstränderna kan norrlandsstarr dominera tillsammans med kråklöver, knappsäv, agnsäv och sjöfräken. Vid de flacka finsedimentstränderna kan albården bli djupare och vegetationen kan vara örtrik. Vid de små sandstränderna finns en gles vegetation med saltarv, strandglim, strandvial, renfana, höstfibbla, gullris och strandråg, sällsynt noterades bottenviksmalört.

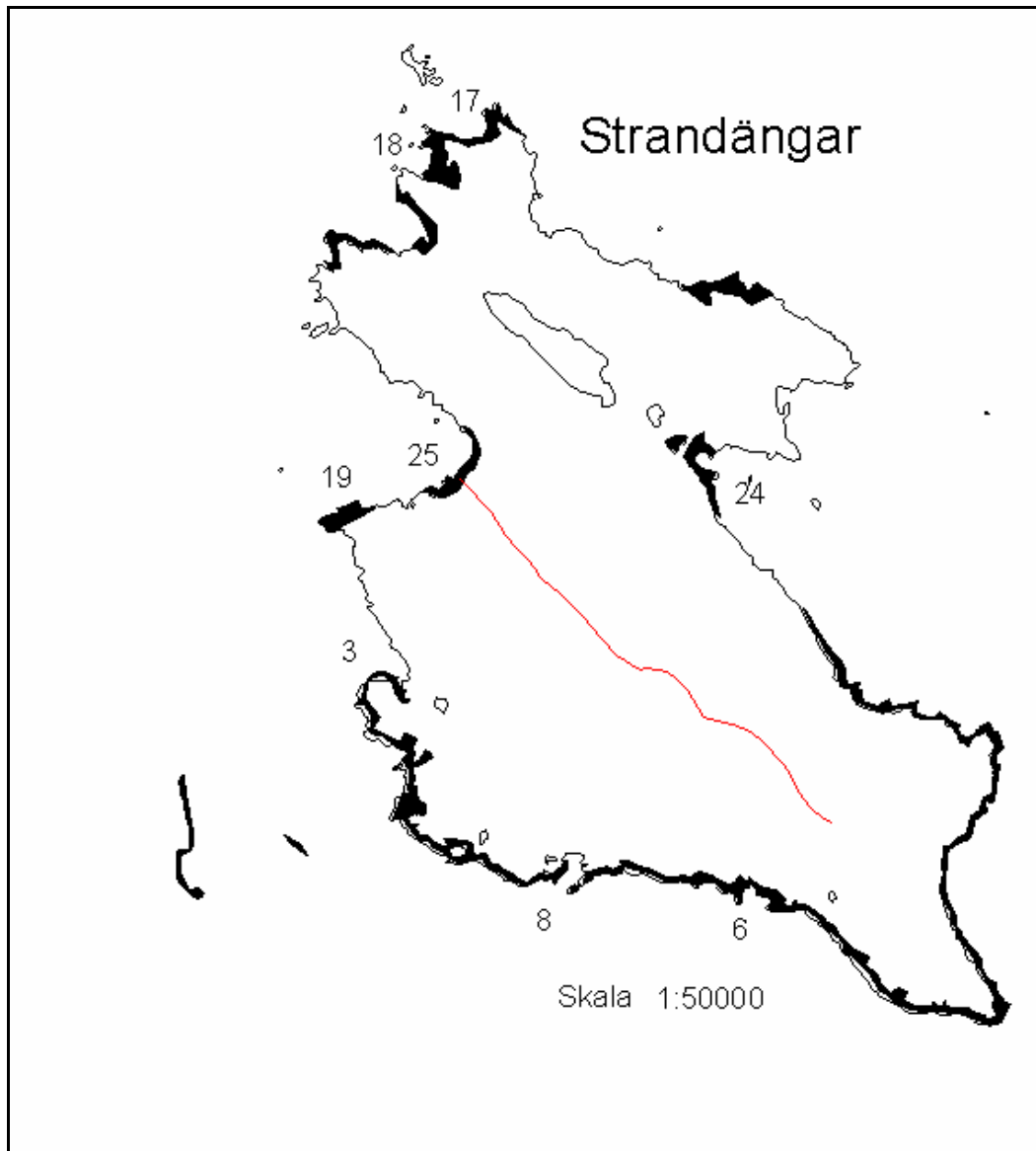
Intressanta strandängar

25 Brändstrandviken

Är en av de större vikarna med grunda bottenar. Den flacka, ej så breda strandremsan är påverkad av grundvattenutströmningar från ovanliggande sumpiga skogar. Frodiga starrmader dominerar vegetationsbilden. Innanför den öppna stranden växer täta gråalskogor med örtrik vegetation. På stranden noterades förutom den dominerande norrlandsstarrarter som kärrspira, kärrdunört, sprängört, kärr- och havssälting, ängsull, sjöfräken och i små vattensamlingar hästsvans och dvärgigelknopp.

3 Brattmalviken

Mindre vik på södra sidan av ön. Här finns en av de större sandstränderna på ön. En mindre bäck rinner ut i viken. I anslutning till bäckens inre delar uppträder lövrika busk- och lövskogor. På den öppna strandängen trivs arter som norrlandsstarr, (tuvud) hundstarr, flaskstarr och gråstarr tillsammans med madrör och ängsull. Sprängört, kärrsilja, kråklöver och kabbleka är andra arter som är vanliga. Ut mot havet noterades knappsäv, agnsäv och blåsäv och ute i den grunda viken sågs trådnete. Närmare gråalbården noterades kärrvial och strandvänderot.

8 Vägskataviken

Mindre lagunliknade vik som längre in övergår i ett rikkärr. Lagunen avsnörs av blockrevlar ut mot havet. På strandängen noterades arter som gulkämpar, strand- och klapperögontröst, myr- östersjö- och salttåg.

6 Tolvstensviken

Mindre vik med två öppna blockrevlar. Vegetationsfattiga vattensamlingar förekommer i lagunen. Strandängarna längre in i viken övergår i ett löv-buskkärr. På strandängen noterades arter som strandglim, grönländsgåsört, slätterblomma, vattenmåra, strandögontröst, höstfibbla, klappermolke tillsammans med gräsen madrör, blåtåtel och gultåtel närmast havet. Bland starrarterna var klapper- och norskstarr de mest intressanta. Även östersjö-, salt-, och myrtåg ingick. Närmst albården växer pors, grönvide, strandvänderot och åkerbär. Låga havtornbuskar växer på den södra blockreveln.

24 Byviken

Större vik på öns norra sida. Viken ligger i samma sänka som Germandösundet. Fuktiga strandängar med videbuskmark i dess inre del. I den fuktiga ängen växer kabbleka, kråklöver, älgört, sprängört, kärrsilja, topplösa, kärrspira, vattenmåra, vass, brunrör, styltstarr och norrlandsstarr. Parallella strandvallar beväxta med grova granar och sälgar följer strandlinjen och i sänkan mellan vallarna är marken oftast blöt och örtrik.

17 Rödstensudden

Utanför ligger fågelskyddsområdet Fjärdgrundet. Små uddar med svagt inskurna vikar. Strandängarna är inte inventerade. Grundområdet mellan fågelskyddsområdet och Germandön kommer inom en snar framtid att bli fastmark.

18 Killingholmsviken

En djupt inskuren vik med vida strandängar som inte har inventerats. Landhöjningen skapar här kontinuerligt nya ytor som växtligheten tar i besittning.

19 Nötskatagrundet

Intressant landhöjningsmiljö med strandängar och innanföriggande strandalskogar.

Fåglar på Germandön

Tiden på året, i juli, är inte särskilt lämplig för fågelinventering. Fågelsången har i stort sett tystnat och fåglarna har fullt upp med att föda upp sina ungar eller har redan klarat av detta. Hökarna och falkarna är klara med sina häckningar, så man har ingen hjälp av varnande fåglar när man söker boplatserna. Därför är en hel del fåglar underrepresenterade i inventeringen. Den rikaste fågellokalen var Germandösundet, men den kunde bara besökas en kort stund, vid ett tillfälle, i motljus. Lokalen är tidigare känd som en rik lokal för översomrande änder. 66 arter observerades totalt på ön, vilket är ganska bra med tanke på årstiden.

Smålom

Vi hittade en häckning med två ungar i den lilla tjärnen 800 m sydväst om Germandöfyren.

Skäggdopping

1 ex i Germandösundet

Grågås

1 ex skrämdes upp i Yttergrubban i Byviken.

Bläsand

1 häckning hittades i en av myrarna mitt uppe på ön.

Kricka

1 ex i Byviken

Gräsand

Vi såg bara en hona, på sydöstra delen av ön.

Stjärtand

1 häckning hittades i en av myrarna mitt uppe på ön.

Vigg

Vi såg stora flockar av vigg i Germandösundet, men också mindre flockar och enstaka exemplar på olika delar av ön.

Svärta

Ett tiotal ex sågs i Brändstrandviken av denna art som annars bara ses ute på öppet vatten, inte inne i tjärnarna på ön.

Salskrake

Minst två ex sågs i Germandösundet på långt håll.

Småskrake

Vi såg endast enstaka ex av denna annars vanliga skärgårdsfågel.

Storskrake

Vi såg åtminstone en kull.

Fiskgjuse

Vi hittade ett nytt bo med häckande fiskgjuse i kanten av Tallmyran. De två bon vi kände till sedan tidigare återfanns inte och har förmodligen rasat ned. Vi såg också två fåglar som oroligt flög omkring när vi var åtminstone en kilometer från boet. Möjligen finns ytterligare ett bo som vi inte återfann.

Tornfalk

En fågel flög förbi när vi var mitt uppe på ön.

Orre

Vi stötte upp en orre endast vid ett tillfälle.

Tjäder

Vi hittade fyra kullar med tjäderungar.

Trana

Två tranor sågs uppe i den norra delen av ön. De stora myrarna mitt på ön borde vara lämpliga häckningslokaler för trana.

Tofsvipa

En ensam tofsvipa flög oroligt omkring uppe på myren vid Byviken.

Enkelbeckasin

Sågs eller hördes på ett par ställen på ön.

Storspov

En enda storspov observerades på norra delen av ön.

Rödbena

En av de vanligaste vadarna på ön, som observeras vid stränderna. På ett par ställen flög de omkring och varnade oroligt, sannolikt för ungar i närheten.

Gluttsnäppa

Också gluttsnäppa hördes oroligt varna för ungar i närheten på flera ställen även på öns mitt.

Skogssnäppa

En skogssnäppa hördes på norra delen av ön.

Grönbena

Vi såg endast ett fåtal av denna annars så vanliga vadare. Ett par varnade i Brändstrandviken.

Drillsnäppa

En karaktärsart för Germandöns steniga stränder.

Dvärgmås

Åtminstone ett ex sågs vid Germandösundet. Dvärgmåsar verkar börja etablera sig som en skärgårdsfågel.

Skrattmås

Uppträder allmänt i vikarna och Germandösundet. Som mest såg vi 30 fåglar samtidigt.

Silltrut

Vi såg endast enstaka silltrutar.

Havstrut

Också havstrut sågs bara någon gång.

Fisk-/silvertärna

Tärnor sågs ”överallt” men vi artbestämde sällan dessa. Speciellt i Germandösundet var det massor av tärnor.

Ringduva

Vi hörde ringduvorna ropa varje dag under inventeringen. Det är en allmänt spridd fågel på de stora skärgårdsöarna.

Gök

Vi hörde göken gala endast vid ett tillfälle under veckan. Göken har minskat kraftigt i antal i hela Sverige.

Tornseglare

Vi såg tornseglare endast vid ett tillfälle. De borde ju eljest ha gott om bohål i de gamla träden på ön.

Större hackspett

Endast enstaka ex observerades.

Hussvala

Ett fåtal fåglar observerades i närheten av fyrarna där de sannolikt häckar.

Trädpiplärka

Tämligen allmän

Ängsplärka

Endast enstaka ex observerades.

Sädesärta

Vi såg endast enstaka sädesärter. En fågel hade mat i munnen till väntande ungar.

Järnsparv

Hördes sjunga på ett ställe på ön.

Rödhake

Allmän. Hördes varna för ungar i närheten vid ett tillfälle.

Rödstart

Allmän. Hördes varna på ett par ställen.

Buskskvätta

Buskskvättan trivs på hyggena på ön.

Koltrast

1 - 2 ex hördes sjunga mitt på ön.

Taltrast

Någon enstaka taltrast hördes sjunga. Vi hade också ett ex varnande.

Rödvingetrast

Allmän. Vi såg nyligen flygga ungar.

Sävsångare

Hördes sjunga i vassarna i Germandösundet.

Trädgårdssångare

Hördes sjunga i Byviken och Brändstrandviken.

Gransångare

Ett ex hördes sjunga på norra delen av ön.

Lövsångare

Allmän.

Kungsfågel

Allmän.

Grå flugsnappare

Tämligen allmän.

Svartvit flugsnappare

Denna fågel sjunger den här tiden på året så vi noterade arten endast tillfälligt.

Talltita

Tämligen allmän.

Talgoxe

Sågs bara i något enstaka exemplar.

Trädkrypare

Noterades vid två tillfällen.

Kråka

Sågs bara i något enstaka exemplar.

Korp

Korpen häckar säkerligen på ön, men vi såg bara några stycken.

Bofink

Allmän

Bergfink

Allmän

Grönfink

Hördes bara vid ett tillfälle.

Grönsiska

Allmän

Korsnäbb

Vi hörde överflygande korsnäbbar endast vid ett tillfälle.

Domherre

Sågs en gång på södra delen av ön.

Videsparv

Vi hade en hona som oroligt varnade på norra delen av ön.

Sävparv

Tämligen allmän. Vi hörde en hona varna för ungar i närheten.

Fåglar på Antnäs-Börstskäret

Någon regelrätt inventering gjordes inte på ön utan följande fåglar är noterade i närheten av baslägret.

Smålom (i flykten)

Tornfalk

Lärkfalk

Orre

Morkulla

Småspov

Storspov

Gluttsnäppa

Drillsnäppa

Skrattmås

Fiskmås

Silltrut

Gråtrut

Silvertärna

Sädesärta (häckande)

Rödhake

Rödstjärt

Stenskvätta (häckande)

Björktrast

Taltrast

Lövsångare

Kungsfågel

Svartvit flugsnappare

Talltita

Kråka

Bofink

Grönfink

Grönsiska

Artlista växter

Lummerväxter

- Lopplummet - Sällsynt i rikkärr. Noterad från myr norr Vägskataviken.
Revlummet - Allmän i barrskog
Plattlummet - Mindre allmän i barrskog.
Dvärglummet - Mindre allmän i rikkärr.

Fräkenväxter

- Åkerfräken - Allmän i fuktig albård, sumpskog och i åkermark.
Skogsfräken - Allmän i skogsmark.
Kärrfräken - Sällsynt i rikare kärr.
Sjöfräken - Allmän vid tjärnar och sumpkärr, påträffad i sumpskog och i försumpad albård.

Altaigran, foto Sture W.

Kärrbräkenväxter

- Hultbräken - Sällsynt i skogskärr och sumpskog.

Majbräkenväxter

- Majbräken - Sällsynt i fuktig granskog.

Träjonväxter

- Ekbräken - Mindre allmän i fuktig barrskog.
Skogsbräken - Allmän i fuktig barrskog och i albården.

Tallväxter

- Gran - Allmän och skogsbildande.
Altaigran - Allmän och skogsbildande.
Tall - Allmän skogsbildande.

Cypressväxter

- En - Allmän på grövre moränmarker, på torrängar och på myrar.

Videväxter

- Svartvide - Mindre allmän, kantzon till fuktig strandäng.
Grönvide - Mindre allmän i albården.
Sälg - Mindre allmän i skogsmark och i albården.
Jolster - Mindre allmän i albården.
Asp - Mindre allmän, spridd över ön.

Porsväxter

- Pors - Allmän på strandängar, i strandskog och i vissa kärr.

Björkväxter

- Dvärgbjörk - Mindre allmän i myr.
Glasbjörk - Allmän över hela ön.
Vårtbjörk - Allmän över hela ön på torra marker.
Gråal - Allmän i albården.

Slideväxter

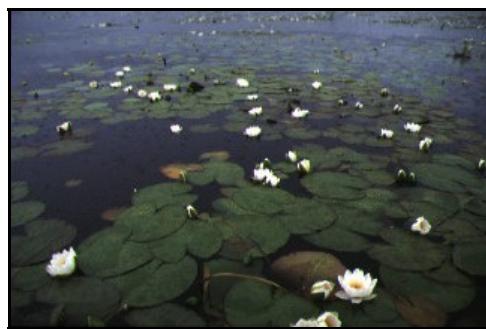
- Bergsyra - Mindre allmän i ängsmark och på väg.
Ängssyra - Mindre allmän i ängsmark.
Ormrot - Sällsynt i örtrika albårdar och på stigar.

Nejlikväxter

- Grässtjärnblomma - Mindre allmän i ängsmark.
Saltarv - Allmän på sandiga stränder.
Rödblära - Allmän i albården.
Hönsarv - Mindre allmän i albården.
Strandglim - Mindre allmän på sandiga stränder.

Näckrosväxter

- Nordnäckros - Mindre allmän i tjärnar.
Gul näckros - Mindre allmän i tjärnar.

Nordnäckros, foto Sture W.

Ranunkelväxter

- Kabbleka - Mindre allmän i sumpskog och vid tjärnar.
Strandranunkel - Mindre allmän på leriga strandängar.

Korsblommiga

- Kärrbräsa - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Sileshårsväxter

Rundsilesår - Allmän i myrar.
Storsilesår - Mindre allmän i lösbotenkärr.

Slätterblommeväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Rosväxter

Rönn - Mindre allmän i albården.
Hjortron - Allmän i sumpskog och på myrar.
Åkerbär - Allmän i albården.
Hallon - Mindre allmän i albården, på håll- och klapperstensmarker.
Kråklöver - Allmän på leriga stränder och i kärr.
Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.
Blodrot - Mindre allmän i rikkärr.
Älgört - Allmän i albården och i fuktig skog.

Ärtväxter

Kråkvicker - Allmän på steniga strandängar.
Kärrvial - Allmän på fuktiga strandängar.
Strandvial - Allmän på sandiga stränder i anslutning till strandrågältet.

Harsyreväxter

Harsyra - Sällsynt i strandgranskog. Noterad från Brattmalviken.

Havtornsväxter

Havtorn - Mindre allmän på steniga stränder.

Violväxter

Kärrviol - Allmän på fuktiga stränder.
Norrlandsviol - Sällsynt i strandalskog.

Dunörtsväxter

Mjölkört - Allmän, kulturgynnad.
Kärrdunört - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Hästsnavsväxter

Hästsnav - Sällsynt på blöt strandäng.

Kornellväxter

Hönsbär - Allmän i albården.

Flockblomstriga

Smal sprängört - Sällsynt i sumpkärr och på blöt strandäng.
Kärrsilja - Sällsynt i kärr.

Pyrolaväxter

Grönpyrola - Sällsynt i lavristallskog. Noterad från Tolvstensviken.
Vitpyrola - Mindre allmän i albården.
Klotpyrola - Allmän i albården.
Björkpyrola - Allmän i skogsmark.
Ögonpyrola - Sällsynt i rik granskog.

Ljungväxter

Rosling - Allmän på myrar.

Skvattram - Allmän i fuktig skogsmark och på myrar.

Mjölon - Allmän i lavristallskog, sandgräshedar och i hållmarkstallskog.

Ljung - Mindre allmän i lavristallskog och på myrar.

Lingon - Allmän i skogsmark.

Blåbär - Allmän i frisk och fuktig skogsmark

Odon - Mindre allmän i sumpskog och vid myr.

Tranbär - Allmän på myrar.

Dvärgtranbär - Mindre allmän på myrar.

Kråkbärsväxter

Nordkråkbär - Allmän i skog och på myr.

Viveväxter

Topplösa - Allmän på fuktstrandängar och i lövsumpskog.

Skogsstjärna - Allmän i skogsmark och i albården.

Vattenklöreväxter

Vattenklöver - Allmän i blöta kärr.

Mårväxter

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Dvärgmåra - Sällsynt i sumpkärr. Noterad från Yttergrubban.

Grönpyrola, foto Sture W.

Lejongapsväxter

Ångskovall - Mindre allmän på klappervallar och i albården.

Skogskovall - Mindre allmän i skogsmark.

Strandögontröst - Allmän på strandängar.

Klapperögontröst - Mindre allmän på strandängar.

Kärrespira - Allmän på fuktstrandängar.

Tätörtsväxter

Dybladbra - Mindre allmän i lösbottenkärr, sumpkärr och på leriga stränder.

Grobladsväxter

Gulkämpar - Mindre allmän på strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Mindre allmän i skogsmark.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Mindre allmän på strandängar och i albården.

Korgblommiga

Höstfibbla - Mindre allmän på strandängar.
Klappermolke - Allmän på blockstrandängar.
Hagfibbla - Mindre allmän i skogsmark.
Renfana - Mindre allmän på steniga stränder.
Bottenviksmalört – Sällsynt på sandig strand.

Svaltingväxter

Svalting - Mindre allmän på blöta stränder.

Sältingväxter

Kärresälting - Allmän på strandängar.
Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Rostnate - Mindre allmän i tjärnar.
Ålnate - Allmän havsbottenväxt.
Trådinate - Mindre allmän på leriga havsbottnar.

Fynd av blå iris

Liljeväxter

Ekorrbar - Allmän i frisk skogsmark.
Ormbär - Sällsynt i fuktig granskog. Noterad norr om Lappkunomyran.

Svärdsliljeväxter

Blå svärdslilja sp - Sällsynt i lövkärr. Noterad från Tolvstensviken.

Tågväxter

Trådtåg - Mindre allmän i vissa kärr och på fuktiga traktorvägar.
Östersjötåg - Allmän på strandängar.
Salttåg - Allmän på strandängar.
Myrtåg - Mindre allmän på traktorvägar och på strandängar.
Vårfryle - Allmän i skogsmark.

Gräs

Vass - Riklig i Germandösundet.
Storven - Mindre allmän på strandängar.
Krypven - Allmän på strandängar.
Madrör - Allmän på strandängar.
Brunrör - Mindre allmän på fuktiga marker.
Gultåtel - Mindre allmän på blockstränder.
Kruståtel - Allmän i skog.
Tuvåtel - Allmän i sumpskog och på väg.
Blååtel - Allmän i kärr och på strandängar.
Rödsvingel, "bottenvikssvingel" - Allmän på strandängar.
Färsvingel - Mindre allmän i lavristallskog.
Strandråg - Allmän på sandiga marker.

Kallaväxter

Kalla - Sällsynt i sumpkärr. Noterad från Yttergrubban.

Igelknoppväxter

Dvärgigelknopp - Sällsynt på blöta strandängar.

Halvgräs

Ångsull - Mindre allmän på leriga strandängar och i kärr.
Tuvull - Allmän i myr.
Kärrull - Sällsynt i rikkärr.
Gräsull - Sällsynt i rikkärr. Noterad från Vägskataviken.
Tuvsäv - Mindre allmän i kärr.
Ullsäv - Mindre allmän i rikkärr.
Tagelsäv – Sällsynt i rikkärr. Noterad från Lappkunomyran.
Blåsäv - Sällsynt i grunda havsvikar.
Knappsäv - Allmän på leriga strandängar.
Agnsä - Allmän på leriga strandängar.
Nälstarr - Mindre allmän i kärr.
Strängstarr - Allmän i kärr.
Taggstarr - Mindre allmän i myr.
Klapperstarr - Mindre allmän på strandängar.
Norskstarr - Mindre allmän på strandängar.
Nordstarr - Sällsynt i vasskärr. Rik förekomst vid Brändstrandviken.

Fynd av gräsull

- Gråstarr - Mindre allmän i albården och i sumpkärr.
- Nickstarr - Mindre allmän i lavristallskog.
- Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.
- Styltstarr - Mindre allmän i sumpig albård och i sumpskog.
- Norrlandsstarr - Allmän på fuktiga strandängar.

Fynd av älvstarr

- Klotstarr - Allmän i fuktig barrskog i skogskärr.
- Knagglestarr - Sällsynt i översilningskärr. Noterad från Vägskataviken.
- Liten ärtstarr - Mindre allmän på strandängar.
- Vitstarr - Sällsynt i rikare kärr.
- Sumpstarr - Mindre allmän i kärr och i sumpskogar.
- Dystarr - Mindre allmän i kärr.
- Slidstarr - Mindre allmän i frisk barrskog.
- Trådstarr - Allmän i kärr.
- Älvstarr - Sällsynt i dike. Noterad från Lappkunomyran.
- Flaskstarr - Allmän på fuktiga strandängar och i kärr.

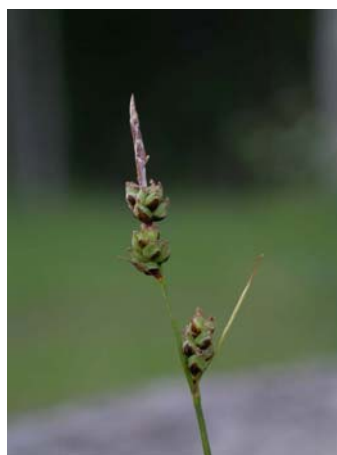
Fynd av ängsnycklar

Orkidéer

- Ängsnycklar - Sällsynt i rikkärr. Noterad från Lappkunomyran och från Vägskataviken.
- Jungfru Marie nycklar - Mindre allmän i kärr.
- Knärot - Sällsynt i frisk blandskog.
- Korallrot - Mindre allmän i skogskärr och i albården.
- Myggblomster - Sällsynt i rikkärr.

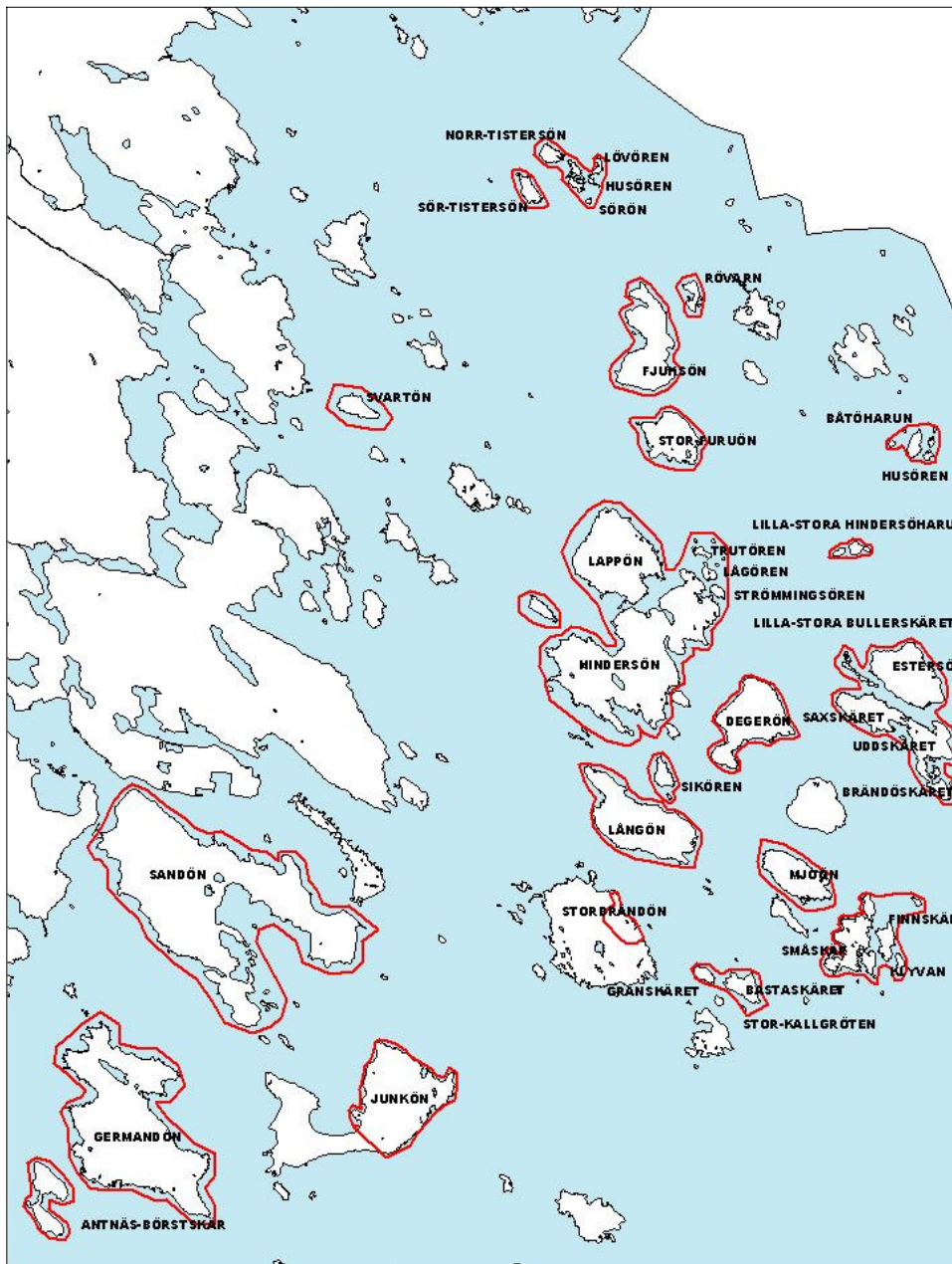
Knottblomster, bladrosett foto Sture W.

Klotstarr, foto Sture W.

TIDIGARE INVENTERADE OCH AVRAPPORTERADE ÖAR I LULEÅ SKÄRGÅRD

Inventeringsår	Öar
1988	Stor-Furuön, södra delen av Fjuksön, Hindersöharun mf småöar, ingen rapport
1989	Estersön, Saxskäret, Uddskäret, Brändöskäret, Lilla- och Stora Bullerskäret
1990	Långön, Sikören, Knivören, delar av Hindersön, delar av Degerön, delar av Storbrändön
1991	Lappön, Båtöharun, Husören, Trutören, Lågören, Strömmingsören och delar av Hindersön
1992	Sör-Tistersön, Norr-Tistersön, Sörön, Husören, Lövören, Fjuksön, Rövarn och Svartön
1993	Degerön, delar av Hindersön, Strömmingsören, Lågören, Trutören och Stora Hindersöharun
1994	Småskären, Finnskäret, Mjoön, Klippan, Klyvan, Bastaskäret, Granskäret och Stor-Kallgröten
1995	Hindersön
1996	Junkön
1997	Sandön
1998	Germandön, del av Antnäs-Börstskär

Karta över inventerade öar i Luleå skärgård.1988-1998